

УДК 336.6

Арутюнян С. С.,

*к.е.н., доцент, приват-професор кафедри
фінансового менеджменту та фондового ринку*

Орленко О.Б.,

*студентка 6 курсу
факультету фінансів та банківської справи
Одеського національного економічного університету*

Оцінка менеджменту кредитного портфеля фінансової установи

Банк, як і будь-яка комерційна установа, основною своєю метою визначає отримання прибутку. Операції з кредитування є найбільш дохідними, то ж основним видом діяльності для банківських установ є надання позик як фізичним, так і юридичним особам.

На сайті НБУ поняття кредитного портфеля трактується наступним чином: це сукупність усіх банківських позик, що структуровані за певними параметрами відповідно до завдань визначеної банком кредитної політики[1].

А. М. Тавасієва вважає, що кредитний портфель банку - це вся сукупність кредитів, наданих їм на кожен даний момент. Однак якщо це не просто список кредитів, а така сукупність, яка структурована за певним критерієм (критеріями), істотного для кредитів, то тим самим «кредитний портфель» стає характеристикою якості виданих кредитів і всієї кредитної діяльності банку [2, с. 458].

На думку, Ю. Бугель кредитний портфель є набором кредитних інструментів, які використовують для досягнення встановлених цілей. Це визначення розглядають з двох сторін: зі сторони кредитодавця – отримання прибутку від сплачених процентів за користування кредитними коштами, та позичальника – розпорядження коштами в рамках своїх потреб [3].

Т.Д. Косова вважає, що кредитний портфель – це сукупність усіх позик, наданих банком з метою отримання доходу[4].

Економічна категорія «кредитний портфель» є об'єктом дослідження багатьох закордонних та вітчизняних вчених. Якщо систематизувати визначення, які вже були приведені в різних джерелах, то кредитний портфель банку – це сукупність заборгованостей по діючим кредитам на певну звітну дату.

Менеджмент кредитного портфеля банку – це процес ефективної та раціональної організації та управління заборгованостями по діючим кредитам на певну звітну дату.

Експерти передбачають виникнення нової світової фінансової кризи уже восени 2020 року, тож для вищої ланки керівництва банківських установ гостро стоїть питання вибору основних засад менеджменту їхньої установи.

Ефективний менеджмент кредитного портфеля включає: дотримання встановлених нормативів НБУ; розробку кредитної політики, якою будуть керуватись у своїй діяльності відповідальні виконавці як у співпраці з іншими департаментами банку, так і в спілкуванні з клієнтами; моніторинг виданих кредитів та інше.

Процес менеджменту даного портфеля являє собою розробку та запровадження наступних етапів:

- збір, аналіз та обробка інформаційних даних;
- вибір параметрів для класифікації позик;
- встановлення границь кредитної лінії;
- контроль за функціонуванням кредитного портфеля;
- оцінка ефективного функціонування кредитного портфеля.

Оцінка менеджменту кредитного портфеля проводиться на основі обсягу та структури кредитного портфеля. Його обсяг і структура визначаються наступними чинниками: розмір капітал; правила регулювання банківської діяльності; офіційна кредитна політика банку; досвід і кваліфікація менеджерів; рівень дохідності різних напрямів розміщення коштів. [5]

Для оцінки якості кредитного портфеля потрібно провести коефіцієнтний аналіз наступних показників ризику та дохідності: 1) коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку; 2) коефіцієнт якості кредитного

портфеля; 3) коефіцієнт покриття класифікованих кредитів власним капіталом банку; 4) коефіцієнт проблемних кредитів; 5) коефіцієнт дохідності кредитного портфеля; 6) частка відсоткових доходів у загальній сумі доходів банку; 7) коефіцієнт співвідношення відсоткових доходів і відсоткових витрат; 8) коефіцієнт прибутковості кредитних операцій; 9) чистий спред.

Дієвість менеджменту кредитного портфеля оцінюють з двох сторін: по-перше, це співвідношення рівня резервів під проблемну заборгованість, обсяг кредитування, середня відсоткову ставку за наданими кредитами та ставка без ризику (облікової ставки НБУ); по друге – орієнтацію на отримання прибутку чи на відношення прибутку до певної величини.

Список використаних джерел:

- 1.Офіційний сайт НБУ[Електронний ресурс] – Режим доступа: <https://bank.gov.ua>
- 2.Тавасиев А. М. Основы банковского дела: учебник/ А. М. Тавасиев -М.: Маркет, 2006.- 568 с.
3. Бугель Ю. Аналіз якості структури кредитного портфеля комерційних банків в ринкових умовах господарювання / Ю. Бугель // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє : збірник наукових праць. – Тернопіль : Економічна думка, 2011. – Вип. 11. – С. 51–57.
4. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: навч.посібник / Т.Д. Косова – К.: Центр учбової літератури, 2018.- с.98
5. Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями // Постанова Правління Національного банку України від 25.01.2012 р. № 23